

"Önce Teplimsal
Menfaatler"

2/941
28875-65807

Prof. Dr. Aziz Akgül
Diyarbakır Milletvekili

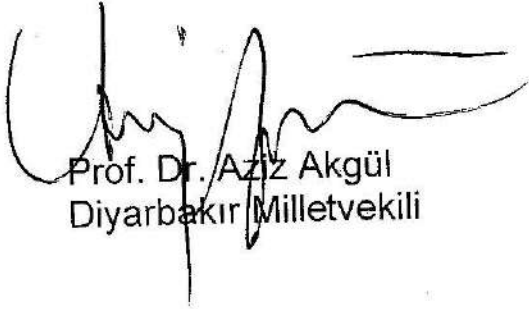

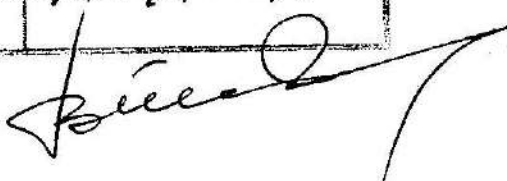
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketi Kurulması Hakkında Kanun
Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. 12 Ocak 2007

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Aziz Akgül
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI			
Tek Komisyon	Adalete Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji		
Ek Komisyon	Plan ve Bütçe		
Tarih	2.2.2007	E.No:	2/941
Md. Y.	Md. Z.	G. Sek. Y.	G. Sek. Z.
Kurur		AS	B.
BAŞKAN			

GENEL GEREKÇE

Yoksulluk, günümüzde gelişmiş veya gelişmekte olan birçok ülkede değişik boyutlarda yaşanan temel sorunlardan biridir. Yoksulluk sorunu kişilerin en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamadıkları bir "insanlık ayıbı" olarak dünyanın gündeminde yerini korumaktadır.

Mikro kredi şeklindeki finansman modeli, yoksul insanları toplumsal dışlanmışlıktan kurtararak, onları "adam yerine koyan" bir uygulamadır. Diğer taraftan, mikro kredi prensip olarak öncelikle kadınlara verilmek suretiyle, kadınların toplumda güçlenmesine yardımcı olurken, yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlayarak, sosyal problemlere sebep olan; hırsızlık, kapkaç, cinsel suçlar, çetecilik ve gasp gibi suçların azaltılmasında etkili olur.

Sınırlı mevduat toplayarak sadece dargelirli vatandaşlarımıza mikro kredi vermeyi amaçlamak üzere Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketi(DAMLABANK)'ın başlangıç sermayesi olan en az 1 milyon YTL; 2006 Nobel Barış Ödülü alan Prof. Dr. Muhammed Yunus ve Grameen Bankası ile işbirliği içinde, 2003 yılından beri Türkiye'nin değişik illerinde mikro kredi uygulaması yapmakta olan Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından sağlanacak ve temettü dahil oluşturulan ana sermaye, Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından geri alınamayacaktır.

Hibe şeklindeki yardımlar, bir toplumdaki yoksulluğun ve işsizliğin azaltılmasına yardımcı olamadığından, hibe şeklindeki yardımlar istisnai tutulmalıdır. Hibe şeklindeki yardımlar; çalışamayacak durumda olan yaşlı, hasta ve özürlülülere yapılmalıdır. Bireyler, kurumlar, bir bütün olarak toplum ve Devlet olarak bu durumda olan vatandaşların ihtiyaçlarını hibe şeklinde ve onların onurunu rencide etmeyecek biçimde karşılamalıdır. Ancak, çalışacak durumda olan kişilere destek olunurken, onların da bulunduğu zor şartlardan kurtulmalarını sağlayacak şekilde, gayret göstermeleri yönünde teşvik edilmelidir.

Türkiye'de yoksulluğun azaltılması çalışmaları kim tarafından yapılırsa yapılsın, asla toplumda dilencilik kültürünün yaygınlaştırılmasına katkı sağlamamalıdır. Sürdürülebilir yoksulluğu özendirecek hibe yardımları istisnai halde tutulurken, kişilerin kendi kendilerine onurlu bir şekilde gelir elde etmelerine yardımcı olacak biçimde kendi kendilerine iş yapmaları için mikro kredi uygulaması mutlaka kurumsal bir yapı içinde Türkiye'nin her yerleşim yerinde uygulamaya konulmalıdır.

Hibe şeklindeki yardımlar, toplum açısından da önemli bir maliyeti temsil etmektedir. Bu bakımdan, vergilerin doğru bir şekilde kullanılması bakımından da yardımların istisnai durumlar hariç olmak üzere karşılıksız yapılması da toplumda dilencilik kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlar. Bu durumun ortadan kaldırılması amacıyla, VERGİLERİMİZ KULLANILMADAN YOKSULLUĞU AZALTILMASI STRATEJİSİ olarak, bir maliyetle verilen mikro kredi uygulaması yaygınlaştırılmalıdır. Dar gelirliilere yönelik yapılan mikro kredi uygulaması, uygulama yapılan yöredeki gelir seviyesi iyi olan veya olmayan o yöredeki kişiler tarafından finanse edilmelidir. Böylece, yöresel ve sınırlı bir şekilde toplanacak mevduatlarla, o yörenin mikro kredi uygulaması

için yeterli mali kaynak sağlanmış olurken, YOKSULLUĞUN AZALTILMASININ TOPLUM ÜZERİNDEKİ YÜKÜ DE EN AZ SEVİYEYE çekilmiş olacaktır.

Ülkemizdeki bölgesel kalkınma dengesizlikleri, gelir dağılımındaki bozukluklar ve özellikle işsizlik sonucu refah düzeyinde önemli düşüşler olmakta, yoksullaşma sosyal huzuru tehdit etmesinin yanı sıra bu kitleleri toplumsal ayrılmaya doğru itmektedir.

Yoksullukla mücadele politikaları çerçevesinde bugüne kadar uygulanan karşılıksız ayni ve nakdi yardım çalışmaları başarılı olamamış, yapılan yardımlar kişilerin yoksulluktan kurtulmasını temin edememiştir.

Buna karşılık bugün 110 ülkede uygulanan mikro kredi uygulamaları kredi kullanan kişilerin yaklaşık %50'nin yoksulluk sınırının üstüne çıktığını göstermektedir. Üstelik hayatını sürekli yardımla yürütmek gibi insan onuru ile çokta bağdaşmayan bir yaklaşım yerine, çalışan, üreten ve hiç kimseye muhtaç olmadan kendisini ve ailesini geçindiren girişimciler ortaya çıkarılmaktadır.

Mikrokredi uygulamasının belki de en önemli faydalarından biri "yoksulların da girişimci olabileceğini" ortaya koymasıdır.

Yoksulluk ve işsizliği azaltmak üzere; kalkınma ve büyümeyi arttırmak amacıyla yerli ve yabancı sermayenin yatırıma özendirilmesinin yanısıra verimliliği ve etkinliği arttırmak, israfı önlemek, şeffaf ve katılımcı yaklaşımlar benimsemek gerekmektedir.

Sigortacılık faaliyetini de ihtiva eden mikro finansman; mevcut ticari finansal kurumlarının hizmet sunamadıkları veya eksik hizmet sundukları kişilere erişim sağlanarak finansal hizmetin sunulması olarak değerlendirilebilir. Mikro finansmanda amaç, düşük gelirli kişi veya gruplara etkin bir şekilde erişim sağlayan, sürdürülebilir ve istikrarlı finansman politika ve programlarının yürütülmesidir. Mikro finansmanın ilgi alanına girebilecek kişiler çoğunlukla kırsal kesimde veya kentsel alanların çevrelerinde yaşamakta olan düşük gelirli kişilerdir. Mikro finansmanda hedef kitle genellikle düşük gelirli kadın ve erkekler veya kendi hesabına çalışan mikro girişimcilerdir. Genel olarak, düşük gelirli bireyler finansal hizmet götüren her türlü formal veya informal kuruluşlar MFK olarak tanımlanmaktadır.

Mikro finansman yalnızca kişilerin gelir düzeyini artırmak için kullanılan araçlardan biri olmayıp, aynı zamanda kredi ve tasarruf gibi finansal hizmetlere erişimi olmayan kişileri sisteme kazandırarak mali piyasaların derinleşmesine katkıda bulunan bir sistem olarak da görülmektedir.

Mikro finansman hizmetleri yoluyla gelir seviyesinde kaydedilebilecek bir artışın, mevcut bankacılık sisteminden yararlanabileceklerin sayısında da artışa yol açabileceği dikkate alındığında, mikro finansman sisteminin bir bütün olarak ekonomiye katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Mikro finansman kuruluşları düşük gelirli kişi ve gruplara tasarruf, kredi, sigorta ve ödeme gibi finansal aracılık hizmetlerinin yanında, grup oluşturma, güven hissi oluşturma, finansal alanda eğitim verme gibi sosyal aracılık hizmetleri de sunabilmektedir.

Ancak, mevcut uygulamalar ile Bangladeş (Grameen Bank), Endonezya (Bank Rakyat) ve Bolivya (PRODEM/BancoSol) gibi özellikle ve öncelikle yoksullara kredi vermeye yönelik ve mevduat toplayan Mikro Finans Kuruluşlarına benzer olarak, Türkiye'de de Damla Mikro Finans Kuruluşu oluşturulması planlanmaktadır.

Giderek küreselleşen bir finansal ortamda kalkınma ve büyüme arzusunda olan bir ülke olarak Türkiye'nin, gelişmiş finansal piyasaların temel düzenleme ilkelerini takip etmekle birlikte, gelir dağılımındaki sorunlar dikkate alındığında, özellikle gelişmekte olan ülkelerde uygulama alanı bulan mikro finansman yönteminin öncelikle hukuki alt yapısını oluşturarak bu alandaki oluşumlara yol açmak zorunda olduğu görülmektedir. Bu itibarla, ülkemizde geleneksel bankacılık faaliyetleri yanında, münhasıran dar gelirliilere mikro finansman hizmeti sunmak üzere oluşturulmuş dar gelirliilerin sahibi olduğu, mevduat kabul ve Türkiye'nin her yer yerleşim yerine yaygınlaşmış bir kredi kuruluşuna ihtiyaç bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen ihtiyaçları gidermek amacıyla hazırlanmış olan bu Kanunla; Damla Mikro Finans Kuruluş Anonim Şirketinin kuruluşu, yönetimi, çalışma esasları ve denetimi, öncelikle 2006 Nobel Barış Ödülü alan Grameen Bank ve diğer uluslararası uygulamalar da dikkate alınarak düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Amaç maddesidir. Bu maddeyle Kanunun amacı açıklanmaktadır.

MADDE 2.- Kapsam maddesidir. Kanunla kurulması öngörülen Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketi(DAMLABANK)'ın kuruluşu ve işleyişi ile ilgili düzenlemelerin Kanun kapsamında olduğu belirtilmektedir.

MADDE 3.- Kanunda yer alan kavramların tanımlarına yer verilmektedir.

MADDE 4.- Bu maddeyle, Kanunla kurulması öngörülen Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketi(DAMLABANK)'ın kuruluşu belirlenmektedir. Mikro Finans Kuruluşunun adı kısaca DAMLABANK olarak ve idare merkezi olarak Ankara ili gösterilmektedir. Ayrıca maddede, Mikro Finans Kuruluşunun ortaklık yapısı açıklanmaktadır.

MADDE 5.- Mikro Finans Kuruluşunun organları belirlenmektedir.

MADDE 6.- Mikro Finans Kuruluşunun en üst karar organı olarak genel kurul düzenlenmekte, Kurulun işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

MADDE 7.- Mikro Finans Kuruluşunun yönetim organı olarak Yönetim Kurulunun değişik kuruluştan seçilen 11 üyeden oluşması öngörülmektedir.

MADDE 8.- Mikro Finans Kuruluşu Yönetim Kurulunun ve Banka Genel Müdürünün görevleri ve yetkileri bu Madde ile düzenlenmektedir.

MADDE 9.- Bu Madde ile Genel Müdür ve kendisine Kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesinde yardımcı olmak üzere iki Genel Müdür Yardımcısı görevlendirebilmesi hususu açıklanmaktadır.

MADDE 10.- Mikro Finans Kuruluşunun faaliyetlerinin denetimi amacıyla bir Denetim Kurulu oluşturulması ve bunların görev ve yetkileri ile görev sürelerinin iki yıl olarak belirlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 11.- Bu madde ile Mikro Finans Kuruluşunun faaliyete geçme esasları sayılmaktadır.

MADDE 12.- Bu madde ile Mikro Finans Kuruluşunun faaliyet konuları tek tek sayılmakta, Kanunla yapılması öngörülen işleri belirlenmektedir.

MADDE 13.- Bu madde ile Mikro Finans Kuruluşunun sermayesi en az bir milyon yeni Türk Lirası olarak belirlenmektedir. Bu sermayenin nasıl tesis edileceği ve ortaklık yapısına ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. Maddede Mikro Finans Kuruluşu Kurucu ortağı Türkiye İsrافی Önleme Vakfının sahip olduğu payı başka kişi ve kurumlara devredemeyeceği öngörülmektedir. Sermaye yapısı ile ilgili çeşitli sınırlamalara yer verilmektedir.

Sınırlı mevduat toplayarak sadece dargelirli vatandaşlarımıza mikro kredi vermeyi amaçlayan Damla Mikro Finans Kuruluş Anonim Şirketinin başlangıç sermayesi olan

en az bir milyon YTL; 2006 Nobel Barış Ödülü alan Prof. Dr. Muhammed Yunus ve Grameen Bankası ile işbirliği içinde, 2003 yılından beri Türkiye'nin değişik illerinde mikro kredi uygulaması yapmakta olan Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından sağlanacak ve temettü dahil oluşturulan ana sermayenin Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından geri alınamayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 14.- Mikro Finans Kuruluşunun sermaye artırımı esasları belirlenmektedir.

MADDE 15.- Mikro Finans Kuruluşunun faaliyetlerini yerine getirirken kredi kullandırma yetkisi Yönetim Kuruluna verilmektedir. Yönetim Kurulu bu yetkisini Kanunla belirlenen şartlarda yetkili birimlere devredebilecektir. Kredi kullanımına ilişkin diğer hususlar madde ile düzenlenmektedir.

MADDE 16.- Bu maddede Mikro Finans Kuruluşunun mevduat kabul etme yetkisi düzenlenmektedir. Yabancı para olarak mevduat kabul edilemeyeceği ve mevduat sınırları belirlenmektedir. Mevduatın sigorta fonu kapsamında olduğu kabul edilmektedir. Mevduatla ilgili zamanaşımı süresi on yıl olarak belirlenmektedir.

MADDE 17.- Mikro Finans Kuruluşunun gayrimenkul edinimi ve sınırları ile, müşterilerden olan alacaklar karşılığı edinilen gayrimenkuller konusunda ise yetkinin Yönetim Kurulunda olduğu açıklanmaktadır.

MADDE 18.- Mikro Finans Kuruluşunun karının tespitine, tahsisine ve dağıtımına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 19.- Dar gelirlilere ve mikro girişimcilere, bu Kanunda öngörüldüğü şekilde finansman sağlayan ticari bankalar hakkında da, bu faaliyetleriyle ilgili olarak bu Kanunun lehe olan hükümlerinin uygulanacağı düzenleme altına alınmaktadır.

MADDE 20.- Bu maddede, Mikro Finans Kuruluşu hakkında uygulanamayacak olan kanun hükümleri belirlenmektedir.

MADDE 21.- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendine ibare eklemesi yapılmaktadır.

MADDE 22.- 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (n) bendine yapılan ilave düzenlenmektedir.

MADDE 23.- 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medenî işlerle ilgili kağıtlar" bölümü 23 üncü fıkrası düzenlenerek Damga Vergisi istisnası sağlanmaktadır.

MADDE 24.- 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına bent ilave edilerek sağlanan bağışlardan Veraset ve İntikal vergisi alınmaması hüküm altına alınmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Mikro Finans Kuruluşunun asgari ödenmiş sermayesinin Vakıf tarafından konulacağı ve yüzde yirmibeşlik payın altına düşmemek üzere, Vakfın paylarının bir kısmını kredi kullanmış olan dar gelirliler ve mikro girişimcilere devredeceği düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Diyarbakır ilinde halen uygulanmakta olan "Türkiye Grameen Mikro Kredi Projesi" ve bu proje çerçevesinde Diyarbakır Valiliği nezdinde toplanmış bulunan maddi kaynakların Mikro Finans Kuruluşu Sermayesine dahil edilmek üzere devredileceği öngörülmektedir.

MADDE 25.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 26.- Yürütme maddesidir.

DAMLA MİKRO FİNANS KURULUŞU ANONİM ŞİRKETİ KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; ihtiyaç sahibi dar gelirli ve mikro girişimcilere gelir getirici bir faaliyette bulunmalarını sağlamak için, mikro krediyi temin etmek üzere, Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketinin kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun, Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketinin, faaliyetleri, sermaye esasları, mevduat kabulü, organları ve bu organların işleyişi ve Mikro Finans Kuruluşunun finansman sektöründeki düzenleyici ve denetleyici kurum ve kuruluşlarla ilişkilerine dair esasları kapsar. Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde ise, Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunun uygulanmasında:

Mikro Kredi: Gelir getirici bir faaliyette bulunmak üzere, ihtiyaç sahiplerine verilen küçük bir sermayeyi,

Mikro Finans: Sigorta dahil mikro krediyi,

Mikro Finans Kuruluşu(MFK): Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketini,

Müşteri: Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketinden kredi alan dar geliri ve mikro girişimciyi,

Dar gelirli: Kırsal kesimde 50 dönümden az ekilebilir arazisi olanlar ile kentlerde buna eşdeğer mal varlığı olup da kendi hesabına çalışarak gelir getirici faaliyette bulunanları,

Mikro Girişimci: Ekonomik ve sosyal refahını geliştirmek maksadıyla, gelir getirici bir faaliyette bulunan ve ekonomik faaliyetleri nakdi sermayesinden ziyade emeğine dayanan ve kazancı geçimini sağlamaya yetmeyen veya asgari ölçüde sağlamaya yetecek derecede az olan gerçek kişi girişimcileri,

Şube: Mikro Finans Kuruluşunun elektronik işlem cihazlarından ibaret birimleri hariç, şube, ajans, sabit veya seyyar büroları gibi her türlü yerel teşkilatlarını,

Vakıf: Türkiye İsrافی Önleme Vakfını,

Fon: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,

Özkaynak: Ana sermaye ve katkı sermaye toplamı ile bu toplamdan sermayeden indirilecek değerlerin düşülmesi sonucu bulunacak tutarı,

Genel Kurul: Mikro Finans Kuruluşu Genel Kurulunu ,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Organlar

Kuruluş

MADDE 4.- Bu Kanunda belirtilen faaliyetlerde bulunmak üzere, tüzel kişiliği sahip anonim şirket statüsünde "Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketi" unvanı ile bir Mikro Finans Kuruluşu kurulmuştur. Mikro Finans Kuruluşunun kısaltılmış adı DAMLABANK'tır.

Damla Mikro Finans Kuruluşu Anonim Şirketinin idare merkezi Ankara'da dır.

Mikro Finans Kuruluşunun ortaklık yapısı, yüzde yirmibeşlik paya sahip Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı ile yüzde yetmişbeşlik paya sahip olarak Mikro Finans Kuruluşundan kredi alan dar gelirliilerden ve mikro girişimcilerden müteşekkildir.

Organlar

MADDE 5.-Mikro Finans Kuruluşunun organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulundan oluşur.

Genel kurul

MADDE 6.- Genel kurul, MFK pay sahiplerinden meydana gelir. Genel Kurul, Mikro Finans Kuruluşunun en yüksek yönetim ve karar organıdır. Genel Kurul, olağan veya olağanüstü olarak Mikro Finans Kuruluşu merkezinin bulunduğu Ankara'da toplanır. Olağan Genel Kurul toplantıları, MFK hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde ve yılda bir kere yapılır. Olağanüstü Genel Kurul, MFK işlerinin gerektirdiği hal ve zamanlarda Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre toplanır ve gereken kararları alır.

Yönetim kurulu

MADDE 7.- Yönetim Kurulu 11 kişiden oluşur. Yönetim Kurulu üyeleri 5 yıllığına atanır. Yönetim Kurulu, ilk toplantıda bir üyeyi 5 yıllığına MFK Yönetim Kurulu Başkanı ve bir üyeyi de Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak tekrar atayabilmek kaydıyla 5 yıl süreyle atar.

Yönetim Kuruluna, Yönetim Kurulu Başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmadığı hallerde, Yönetim Kurulu Başkan Vekili başkanlık eder. Yönetim Kurulu en az 6 kişiyle toplanır ve oy çokluğuyla karar alır.

Yönetim Kurulu şu şekilde teşekkül eder:

- Hükümet tarafından atanacak ve halen en az Genel Müdür seviyesinde finansman veya maliye alanında kamu görevinde olan 1 üye,
- Hükümet tarafından atanacak ve halen kadın fakirliğinin azaltılmasında gayret gösteren 1 kadın üye
- Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından atanan 3 üye
- Yönetim Kurulunun Belirleyeceği esas ve usullere göre Mikro Finans Kuruluşundan mikro kredi alanları temsilen seçilecek 5 üye,
- Yoksullara kredi veren Grameen Bankası Başkanı

Yönetim kurulu ve Banka Genel Müdürünün görev ve yetkileri

MADDE 8.- Mikro Finans Kuruluşu, Genel Müdür tarafından idare ve temsil edilir.

Yönetim Kurulundan izin alındıktan sonra, Mikro Finans Kuruluşu adına düzenlenecek sözleşme, senet, vekaletname ve diğer belgelerin Mikro Finans Kuruluşunu bağlayabilmesi için, bunların Mikro Finans Kuruluşunun unvanı altına konulmuş ve MFK Genel Müdürü tarafından hazırlanarak ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanmış olan imza sirkülerinde belirtilen şartlara uygun olarak en az iki yetkilinin imzasını taşıması şarttır.

Banka Genel Müdürü, bu Kanun, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat uyarınca kendisine verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak ile yükümlüdür. Banka Genel Müdürü bu görev ve yetkilerinden uygun gördüklerini belirleyeceği limitler çerçevesinde devretmek, uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak yetkisini haizdir.

Yönetim Kurulu, görev ve yetkilerinden bir kısmını açıkça belirleyeceği şartlar ve limitler çerçevesinde Genel Müdüre, Genel Müdür de aynı şartlarda daha alt unvanlarda görev yapanlara devredebilir. Genel Müdür, MFK bütün idari işlemlerinin yanı sıra, Mikro Finans Kuruluşunun faaliyetlerinin etkin ve verimli yürütülmesinin koordinasyonunu sağlar.

Genel müdür ve yardımcıları

MADDE 9.- Mikro Finans Kuruluşunun Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve en fazla iki Genel Müdür yardımcısını tayin eder. Genel müdür ve yardımcılarının en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları gerekir.

Genel müdür ve genel müdür yardımcıları, başka bir ticari kuruluştaki görev alamazlar.

Denetim kurulu

MADDE 10.- Denetim Kurulu, Genel Kurul tarafından pay sahiplerince önerilecek adaylar arasından seçilecek üç kişiden oluşur. Denetçiler, Türk Ticaret Kanunu, ana sözleşme ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre denetim görevi yaparlar. Denetçilerin görev süresi iki yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyetler ve Sermaye Esasları

Faaliyete geçme esasları

MADDE 11.- Mikro Finans Kuruluşunun faaliyete geçebilmesi için;

- Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,
- Nakden ve her türlü muvazaadan ari olarak Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından sağlanmış en az 1 milyon YTL ödenmiş sermayesinin bulunması, şarttır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içerisinde, Mikro Finans Kuruluşundan kredi alan ortakların, Damla Mikro Finans Kuruluşundaki ortaklık payının yüzde yetmişbeşe ulaşması sağlanır.

Faaliyet konuları

MADDE 12.- Bu kanunla kurulmuş MFK, amacını gerçekleştirmek üzere aşağıdaki asli faaliyetlerde bulunabilir:

- Bu Kanunla belirlenen sınırlar dahilinde mevduat kabul etmek.
- Müşterilerine gelir getirici faaliyette bulunmalarına yönelik teminatlı ve kefaletli veya teminatsız ve kefaletsiz kredi vermek.
- Müşterilerine ve nezdinde mevduat sahibi olanlara yönelik, nakdi ve gayrinakdi ödeme ve fon transferi işlemlerinde bulunmak.
- Mikro Finans Kuruluşunun müşterilerinden olan alacaklarının tahsili amacıyla edindiği varlıkların elden çıkarılmasına yönelik işlemleri yapmak.
- Sigorta aracılığı yapmak.
- Yurtiçinde şube ve temsilcilik açmak.
- Yurtiçi ve yurtdışı mikro girişimcilerle işbirliği yapmak, bunların katıldığı ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olmak.
- Yurtiçi ve yurtdışı mikro girişimciler ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlamak.
- Açtığı krediler karşılığında, menkul rehni, ticarî işletme rehni ve gayrimenkul ipotegi de dahil olmak üzere her türlü teminatı almak.
- Bu kanunla kurulmuş MFK, kar amaçlı olmamak ve müşterileri ile muhtemel müşterilerine verilmek kaydıyla danışmanlık veya mikro kredi faaliyetlerini yaygınlaştırmaya yönelik hizmetler gibi tali faaliyetlerde de bulunmak.
- Mikrofinansın tanıtımı ve eğitimi faaliyetlerini yapmak.

Sermaye esasları

MADDE 13.- Mikro Finans Kuruluşu sermayesi en az bir milyon Yeni Türk Lirasıdır. Bu sermaye, her biri bir Yeni Türk Lirası itibari değerinde bir milyon adet nama yazılı hisseye ayrılmıştır. DAMLABANK'ın ortaklık yapısı; yüzde yetmişbeşlik paya sahip DAMLABANK'tan kredi alan dar gelirli ve mikro girişimcilerin ile yüzde yirmibeşlik paya sahip Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı ortaklığıyla teşekkül eder.

Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı, Mikro Finans Kuruluşunda sahip olduğu payları geçici birinci maddede öngörülenler dışında başka kişi ve kurumlara devredemez. Mikro Finans Kuruluşundan kredi almış olan ortaklar, paylarını ancak Mikro Finans Kuruluşundan almış bir başka dar gelirliye veya mikro girişimciye devredebilir. Mikro Finans Kuruluşundan kredi almış olan ortaklardan her biri, Mikro Finans Kuruluşundan yüzde birden fazla dolaylı veya doğrudan pay sahibi olamaz. Dolaylı pay sahipliği ortağın kendi payı ile eş ve velayeti altındaki çocuklarının payları toplamından oluşur. Mikro Finans Kuruluşu imtiyazlı pay senedi çıkaramaz.

Türkiye İsrافی Önlleme Vakfı dışındaki ortaklar, Mikro Finans Kuruluşundan kar paylarını alabilecekleri gibi, MFK sermayesine de ilave edebilirler. Ancak, Türkiye İsrافی Önlleme Vakfının dar gelirli ve mikro girişimcilere yönelik kredi faaliyeti yapacak Mikro Finans Kuruluşundan kendi payına düşen karı, Mikro Finans Kuruluşunun sermayesine ilave edilir.

Sermaye artırımı

MADDE 14.- Mikro Finans Kuruluşu sermaye artırımlarının, her türlü muvazaadan âri olarak, ilgili mevzuatla sermayeye ilâve edilmesine izin verilmeyen kaynaklar hariç, iç kaynaklardan veya nakden tahsil edilir.

Krediler

MADDE 15.- Kredi açma yetkisi MFK Yönetim Kurulundadır. Yönetim Kurulu, bu yetkisini belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde genel müdürlüğe veya şubelere devredebilir. Yetki devri, Yönetim Kurulunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Bir dar gelirliye veya mikro girişimciye kullanılacak nakdi kredi miktarı ve şartları, MFK ile dar gelirli veya mikro girişimci arasındaki mutabakat sonucu belirlenir. Mikro Finans Kuruluşu, birden fazla mikro girişimcinin veya dar gelirlinin bir araya gelerek oluşturdukları gruplara da kredi kullanılabılır. Mikro Finans Kuruluşu, ayrıca mücadeleci vatandaş olarak adlandırılacak dilencilerin gelir getirici faaliyette bulunmalarını sağlamak maksadıyla geri ödenmek kaydıyla veya karşılıksız da kredi verebilir. Ayrıca,

- a. Mikro Finans Kuruluşu tarafından kullanılacak toplam kredi miktarı, bir dar gelirli veya mikro girişimci için özkaynaklarının yüzde birini, herhalukarda da 30 bin YTL'yi aşamaz,
- b. Mikro kredi miktarının en düşük başlangıç miktarı 100 YTL'dir. Kredinin verilmeye başlandığı ilk yılda tahsis edilecek mikro kredi miktarı 2000 YTL'yi aşamaz. Sermaye birikimi merdiveni yaklaşımla, müşterilere verilecek mikro kredi miktarı her yıl yüzde yüz oranına kadar artırılabilir.
- c. Mikro Finans Kuruluşu yabancı para cinsinden kredi veremez.

- d. Mikro kredi verildiğinde, teminat ve kefalet istenebileceği gibi, teminat ve kefalet talep edilmemesi ise Mikro Finans Kuruluşunun şubelerinin yetkisindedir.

Mikro Finans Kuruluşu, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla, bilanço karından genel ve özel nitelikte karşılık ayırmak zorundadır.

Mevduat kabulü

MADDE 16.- Mikro Finans Kuruluşu mevduat kabul edebilir. Her bir kişiye ait mevduat anapara tutarı 30 bin YTL'yi geçemez. Mikro Finans Kuruluşu, yabancı para cinsinden mevduat kabul edemez.

Mikro Finans Kuruluşu, gerçek kişiler tarafından bu nam altında açtırılan ve ticari işlemlere konu olmayan tasarruf mevduatını, diğer mevduat hesaplarından ayırmak ve mevduat hesaplarını, vade ve türlerine göre tashif etmek zorundadır.

22/112001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun, rehinlere ve 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun alacağın devir ve temlikine ilişkin hükümleri ile diğer kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak şartıyla, mevduat sahiplerinin mevduatlarını geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılmaz. Mevduat sahibi ile MFK arasında vade ve ihbar süresi hakkında kararlaştırılan şartlar saklıdır.

Mikro Finans Kuruluşu tarafından kabul edilen tasarruf mevduatı, tasarruf mevduatı sigorta fonu kapsamındadır. Sigorta prim oranı, ticari bankalardaki tasarruf mevduatı için belirlenen prim oranının 1/10'dur.

Mikro Finans Kuruluşu nezdindeki her türlü mevduat, emanet ve alacaklardan en son talep, işlem veya mudinin herhangi bir şekilde yazılı talimatı tarihinden başlayarak, on yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına uğrar. Zamanaşımına uğrayan her türlü mevduat, emanet ve alacaklar MFK tarafından hak sahibine ulaşılamaması halinde, yapılacak ilanı müteakiben Fona gelir kaydedilir.

Mikro Finans Kuruluşunun edinemeyeceği varlıklar

MADDE 17.- Mikro Finans Kuruluşu, ortaklık kuramaz veya kurulmuş ortaklıklarda pay sahibi olamaz. Mikro Finans Kuruluşu ihtiyacı dışında gayrimenkul edinemez. Mikro Finans Kuruluşu'nun gayrimenkul ihtiyacı Yönetim Kurulunca belirlenir.

Mikro Finans Kuruluşunun müşterilerinden olan alacaklarının tahsili amacıyla edinilen varlıklar mümkün olan süreler zarfında elden çıkarılır. Bu varlıkların elden çıkarılmasına kadar geçecek süre içerisindeki her türlü tasarruf hakkı Yönetim Kurulunun yetkisindedir.

Safi karın tespiti, tahsisi ve dağıtımı

MADDE 18.- Mikro Finans Kuruluşunun, bir hesap dönemi içinde elde ettiği gelirlerden her türlü gider, karşılıklar ve vergiler çıktıktan sonra kalan miktar safi karıdır. Safi karın; %5'i kanuni yedek akçeye ayrılır, kalan kısım, varsa zararın karşılanması ve/veya Türkiye İsrافی Önleme Vakfı hariç diğer ortaklara temettü olarak dağıtılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ticari Bankalarla ilgili hükümler

MADDE 19.- Dar gelirli ve mikro girişimcilere bu Kanun hükümleri ile öngörüldüğü şekilde finansman sağlayan ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren ticari bankalara, dar gelirli ve mikro girişimcilere finansman sağlama faaliyetleriyle sınırlı olmak kaydıyla, bu Kanunun lehteki hükümleri uygulanır.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 20.- Mikro Finans Kuruluşu hakkında,

a. 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı ve 44 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

b. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümleri ile kredilere ve diğer alacaklara karşılık ayrılmasına ilişkin yükümlülük MEK için uygulanmaz.

Diğer Kanunların Uygulanması

Madde 21- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinin sonuna aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"... ile Kanunla kurulmuş ve elde ettiği karı sermayeye ilave eden Mikro Finans Kuruluşları."

Madde 22- 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinin sonuna aşağıdaki ibare eklenmiştir.

".....ile Kanunla kurulmuş ve elde ettiği karı sermayeye ilave eden Mikro Finans Kuruluşlarının verdikleri krediler dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar."

Madde 23- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" bölümünün 23 üncü fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Kanunla kurulmuş ve elde ettiği karı sermayeye ilave eden Mikro Finans Kuruluşlarının kuruluş amaçları kapsamında düzenlenen kağıtlar"

Madde 24- 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"o) Kanunla kuruluna Mikro Finans Kuruluşlarına sağlanan bağışlar."

GEÇİCİ MADDE 1.- Mikro Finans Kuruluşunun faaliyeti için gerekli olan asgari ödenmiş sermaye Vakıf tarafından konulur. Vakıf, Mikro Finans Kuruluşunda sahip olduğu payları Mikro Finans Kuruluşunun faaliyete geçtiği tarihten itibaren en geç beş yıl içerisinde ve yüzde yirmibeşlik pay sahipliğinin altına düşmemek kaydıyla sadece Mikro Finans Kuruluşundan kredi almış olan dar gelirli ile mikro girişimcilere devreder.

GEÇİCİ MADDE 2.- Diyarbakır ilinde uygulanmakta olan Türkiye İsrافی Önleme Vakfı, Grameen Trust ve Diyarbakır Valiliği işbirliği ile yürütülen "Türkiye Grameen Mikro Kredi Projesi" bütün ayni ve nakdi varlıklarıyla DAMLABANK'a devredilir. Ayrıca bu proje çerçevesinde Diyarbakır Valiliği nezdinde bulunan bağışlar veya başka kaynaklardan toplanmış bulunan maddi kaynaklar da Mikro Finans Kuruluşu sermayesi olarak kullanılmak üzere DAMLABANK'a devredilir. Halen Türkiye İsrافی Önleme Vakfının mali kaynağı olarak mikro kredi için Türkiye genelinde kullandırılan miktarı da ödenmiş sermaye payı olarak kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 25.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GÜNÜZ DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü